

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lipca 2022 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Tomasz Szymański
Sędziowie:	SSO del. Robert Pelewicz (spr.) SSA Lucyna Juszczyk
Protokolant:	Małgorzata Orłowska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej Kraków Śródmieście Wschód Ewy Sachy

po rozpoznaniu w sprawie K. Z. (Z.)

oskarżonego o popełnienie przestępstwa art. 53 ust. 2 i art. 63 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.

zażalenia wniesionego przez obrońcę oskarżonego adw. A. W.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 6 czerwca 2022 r., sygn. akt VI K 242/21, o przedłużeniu stosowania tymczasowego aresztowania wobec oskarżonego K. Z. (Z.), syna L. i B., z domu Z., urodzonego (...) w K.,

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanawia

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

K. Z. został oskarżony o to, że w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wbrew przepisom ustawy, wspólnie i w porozumieniu z jedną, ustaloną osobą, co do której prowadzone jest odrębne postępowanie, oraz dwoma innymi nieustalonymi osobami, wytwarzał znaczne ilości środków odurzających w ten sposób, że brał udział w specjalnie do tego przystosowanych wynajmowanych lokalach mieszkalnych pod adresami ul. (...) oraz ul. (...), w uprawie konopi innych niż włókniste w ilości nie mniejszej niż 152 sztuk krzewów oraz 67 sztuk sadzonek, mogących dostarczyć znacznych ilości gotowego suszu konopi, które następnie rozdrabniano, oddzielając i sortując poszczególne części roślin oraz suszono uzyskując w ten sposób znaczne ilości ziela konopi innych niż włókniste o łącznej wadze nie mniejszej niż 3.073,86 g netto, tj. o przestępstwo z art. 53 ust. 2 i art. 63 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.

Już na etapie postępowania przygotowawczego oskarżony K. Z. został tymczasowo aresztowany na mocy postanowienia Sądu Rejonowego dla Krakowa- Śródmieścia w Krakowie z dnia 16 lipca 2021 r., sygn. akt II Kp 1268/21/S, które zostało utrzymane w mocy postanowieniem Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 16 sierpnia 2021 r., sygn. akt IV Kz 1034/21. Areszt był następnie przedłużany - ostatnio postanowieniem Sądu Okręgowego w Krakowie

wydanym na rozprawie w dniu 6 czerwca 2022 r., sygn. akt VI K 242/21, na dalszy czas oznaczony - do dnia 21 września 2022 r., godzina 15:25.

Powyższe postanowienie zaskarżył zażaleniem obrońca oskarżonego K. Z. – adw. A. W., zarzucając:

1) na podstawie art. 438 pkt 3 k.p.k., błędne ustalenie stanu faktycznego poprzez przyjęcie, że zachodzi wysokie prawdopodobieństwo popełnienia przestępstwa zarzuconego oskarżonemu w akcie oskarżenia w zakresie w jakim miałby on dokonać wytworzenia, co najmniej 3.073,86 g netto suszu ziela konopi innych niż włókniste, mimo że z materiału dowodowego zgromadzonego zarówno na etapie postępowania przygotowawczego, jak i jurysdykcyjnego, w żaden sposób nie wynika, aby:

a) oskarżony K. Z., sam albo wspólnie i w porozumieniu z inną osobą, dokonywał rozdrabniania oraz suszenia środka odurzającego w sposób opisany w art. 53 ust. 2 u.p.n.- twierdzenie, że jakikolwiek element zgromadzonego materiału dowodowego uprawdopodobnia takie stwierdzenie jest wprost sprzeczne z treścią akt postępowania, gdyż w postępowaniu przygotowawczym w ramach przeprowadzonych i udokumentowanych czynności nie stwierdzono żadnych dowodów wskazujących, że dokonywano rozdrabniania oraz suszenia środka odurzającego w sposób opisany w art. 53 ust. 2 u.p.n., a przesłuchiwani w toku postępowania jurysdykcyjnego funkcjonariusze policji zarówno potwierdzają treść i rzetelność sporządzonej dokumentacji, jak i też nie wskazują na żadne okoliczności, które miały świadczyć o rozdrabnianiu oraz suszeniu środka odurzającego w sposób opisany w art. 53 ust. 2 u.p.n., co w konsekwencji oznacza, że można przyjąć jedynie, że w stosunku do oskarżonego zachodzi wysokie prawdopodobieństwo popełnienia przestępstwa z art. 63 ust. 3 u.p.n.;

b) wytworzono co najmniej 3.073,86 g netto suszu ziela konopi innych niż włókniste - z protokołów z ważenia substancji i użycia testera narkotykowego (k.64-66) wynika, że:

- k. 65 - w mieszkaniu przy ul. (...)3 znajdowało się ok. 30 g suszu w słoiku, a reszta to były odpadki z uprawy (wilgotne liście i łodygi);

- k. 64- w mieszkaniu przy ul. (...) znajdowało się ok. 130 g suszu w słoiku, a reszta to były rośliny, odpadki z roślin i łodygi,

- twierdzenie, że jakikolwiek element zgromadzonego materiału dowodowego uprawdopodobnia stwierdzenie, że wytworzono co najmniej 3.073,86 g netto suszu ziela konopi innych niż włókniste jest wprost sprzeczne z treścią akt postępowania.

2) na podstawie art. 438 pkt 3 k.p.k., błędne ustalenie stanu faktycznego poprzez przyjęcie, że zachodzi obawa bezprawnego utrudniania postępowania przez oskarżonego z uwagi na fakt, że nie przesłuchano jeszcze świadka E. S. (2), mimo że:

a) świadek ten ma zostać przesłuchany na wniosek obrońcy - urząd prokuratorski w ogóle nie uznał tego świadka za istotnego z punktu widzenia toczącego się postępowania i na podstawie art. 333 § 2 k.p.k. wniósł o zaniechanie przesłuchania tego świadka,

b) ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że E. S. (2) nie zna K. Z. i w żaden sposób go nie obciąża - jedyny powód, dla którego istnieje potrzeba jej uzupełniającego przesłuchania, to potrzeba ustalenia kiedy ostatni raz jakkolwiek osoba związana z E. S. (2) albo inna osoba postronna była obecna w mieszkaniu przy ul. (...) ISA/3.3.

3) na podstawie art. 438 pkt 1 k.p.k., obrazę przepisów postępowania w postaci art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. w zakresie w jakim Sąd Okręgowy zrelacjonował opisaną w tym przepisie obawę mactwa do faktu, iż „oskarżonemu zarzuca się popełnienie przestępstwa w konfiguracji" wieloosobowej, tj. z jedną ustaloną osobą, co do której prowadzone jest odrębne postępowanie, a osoby tej dotychczas nie przesłuchano oraz z dwiema innymi nieustalonymi osobami, mimo że takie osoby nie zostały wskazane ani przez urząd prokuratorski, ani też przez obronę, jako podmioty, które miałyby zostać przesłuchane w ramach niniejszego postępowania - w takiej perspektywie Sąd Okręgowy formalnie

nie rozstrzyga więc o stosowaniu tymczasowego aresztowania dla ochrony niniejszego postępowania, ale stosuje tymczasowe aresztowanie niejako in abstracto, skoro nie odnosi się do żadnych realnych czynności procesowych, które miałyby zostać wykonane w toku niniejszego postępowania z udziałem wskazanych wyżej osób, lecz po prostu uzasadnia stosowanie tymczasowego aresztowania poprzez sam fakt, że w innym powiązonym postępowaniu istnieją osoby które nie zostały jeszcze przesłuchane

W konkluzji zażalenia skarżący obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez nie przedłużanie tymczasowego aresztowania, ewentualnie zastrzeżenie na podstawie art. 257 § 2 k.p.k., że tymczasowe aresztowanie zostanie uchylone po złożeniu poręczenia majątkowego w kwocie 10.000 zł.

Sąd Apelacyjny w Krakowie stwierdził, co następuje.

Zażalenie obrońcy oskarżonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Analizując sytuację procesową oskarżonego K. Z. w kontekście zarzutów zażalenia, to pierwszej kolejności podkreślić należy, że każde przedłużanie tymczasowego aresztowania jest decyzją procesową autonomiczną wobec tej, która została podjęta poprzednio w przedmiocie zastosowania tego środka zapobiegawczego oraz uprzednich decyzji procesowych o jego przedłużeniu (zob. postanowienie SA w Krakowie z 06.03.2018., II AKz 104/18, Legalis 1856015). Nie budzi więc wątpliwości w realiach rozpoznawanej sprawy konieczność weryfikacji podstaw stosowania tymczasowego aresztowania wobec oskarżonego K. Z., zarówno w kontekście istnienia przesłanek pozytywnych ogólnych z art. 249 k.p.k., jak i pozytywnych szczególnych z art. 258 k.p.k., a także wystąpienia negatywnych przesłanek szczególnych z art. 259 k.p.k., albowiem zaistnienie negatywnych przesłanek stosowania tymczasowego aresztowania powinno skutkować odstąpieniem od zastosowania izolacji w ramach tego środka zapobiegawczego, a jeśli występują podstawy faktyczne i prawne - zastosowaniem innego środka zapobiegawczego. Ponadto przepis art. 257 § 1 k.p.k. wyrażający dyrektywę minimalizacji tymczasowego aresztowania, stosownie do której izolacja w ramach aresztu powinna być stosowana w ostateczności, gdy inne (wolnościowe) środki zapobiegawcze nie będą w stanie zabezpieczyć prawidłowego toku postępowania karnego - nakłada zarówno na sąd stosujący, jak i przedłużający tymczasowe aresztowanie, obowiązek rozważenia, czy dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania jurysdykcyjnego konieczne jest stosowanie tymczasowego aresztowania, czy też wystarczający jest inny środek o charakterze wolnościowym. W konsekwencji, gdy okoliczności sprawy zmieniły się w taki sposób, że wystarczające jest dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania stosowanie innych środków zapobiegawczych, tymczasowe aresztowanie należy niezwłocznie zmienić na inny środek zapobiegawczy.

Przypomnieć więc w powyższym kontekście trzeba, że obowiązek przedstawienia dowodów świadczących o dużym prawdopodobieństwie popełnienia przez oskarżonego K. Z. zarzucanego mu w akcie oskarżenia przestępstwa z art. 53 ust. 2 i art. 63 ust. 3 ustawy z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. oraz przytoczenie okoliczności wskazujących na istnienie podstaw i konieczność stosowania tymczasowego aresztowania, o których mowa w art. 251 § 3 k.p.k., odnosi się nie tylko do postanowienia o zastosowaniu tego środka zapobiegawczego, ale również do rozstrzygnięcia podejmowanego na wniosek sądu, przed którym sprawa się toczy w trybie art. 263 § 3 k.p.k. (choć wytknąć należy Sądowi Okręgowemu, że nie wyeksponował tegoż przepisu w zaskarżonym postanowieniu) o przedłużeniu aresztu i wymusza na sądzie szczególnie wnikliwą ocenę konieczności stosowania wobec oskarżonego tymczasowego aresztowania.

W realiach rozpoznawanej sprawy - wbrew zarzutom obrońcy oskarżonego - wymaga wyeksponowania, iż tak jak w poprzednich decyzjach procesowych o zastosowaniu, a następnie przedłużaniu aresztu w sprawie Sądu Okręgowego w Krakowie (sygn. akt VI K 242/21), tak i na obecnym etapie postępowania karnego brak jest podstaw do kwestionowania ogólnej podstawy dowodowej, określonej w art. 249 § 1 k.p.k. Mając na uwadze tę okoliczność (a zwłaszcza materiał dowodowy wskazany w części motywacyjnej zaskarżonego postanowienia), uznać należało, że wykazanie dowodowe dużego prawdopodobieństwa popełnienia przez K. Z. zarzucanych mu aktem oskarżenia przestępstw nie budzi wątpliwości, a konieczność zabezpieczenia dalszego prawidłowego toku procesu jest bezsporna.

Wynika to nie tylko z analizy protokołów rozpraw w sprawie Sądu Okręgowego w Krakowie VI K 242/21, ale przede wszystkim z analizy:

- protokołów przeszukań i oględzin lokali mieszkalnych w K. pod adresami: ul. (...) (k. 2-12), ul. (...)3 (k. 25-33), ul. (...) (k. 57-63);
- protokołu przeszukania komórki lokatorskiej nr (...) w budynku przy ul. (...) (k. 68 - 70);
- protokołu użycia testera narkotykowego (k. 13);
- protokołów z ważenia substancji i użycia testera narkotykowego (k.64-66);
- protokołu oględzin płyty z zapisem z monitoringu (k. 395-406),
- protokołu oględzin dokumentacji zabezpieczonej w lokalu przy ul. (...) wraz z kserokopią zabezpieczonych dokumentów (k. 95-125);
- zeznań świadków: funkcjonariuszy Policji D. M. (k. 77-78), K. K. (k. 80-81), K. L. (k. 83) oraz właścicieli lokali: A. S. (k. 85); D. S. (k. 133-135, k. 248-249, k. 290-291); R. O. (k. 260);
- wyjaśnień podejrzanego K. Z. (k. 130-131,164-165,182-183).

Skarżący zapomina ponadto, że jak wynika z akt sprawy, uprawa konopi miała być prowadzona wspólnie i w porozumieniu z inną ustaloną osobą, w wynajmowanych przez nią lokalach, do których podejrzany miał dostęp, gdyż posiadał klucze od tych lokali, zaś z protokołu oględzin wynika, że w mieszkaniu, w którym doszło do zatrzymania podejrzanego przebywał częściej niż wyjaśniał, a w lokalach tych zabezpieczono nie tylko sprzęt służący do uprawy konopi i same rośliny, ale także susz roślinny w tym oddzielone liście i łodygi oraz młynek, zaś podejrzany przyznał, że oczekiwał wynagrodzenia z pielęgnacją roślin po ich zbiorach, a z oględzin jego telefonu wynika, że interesował się ceną suszu. Uwzględniając zatem zasady doświadczenia życiowego jak i charakter oceny materiału dowodowego, który na etapie stosowania środka zapobiegawczego nie musi być pozbawiony luk, to stanowisko skarżącego akcentującego, że nie uprawdopodobniono, że miało miejsce suszenie roślin, a zatem nie zachodzi przesłanka dowodowa w zakresie czynu z art. 53 ust. 2 u.p.n. w dalszym ciągu jawi się jako przedwczesne i nieuzasadnione. Także i w toku postępowania międzyinstancyjnego wywołanego zażaleniem obrońcy oskarżonego nie ujawniono żadnych dowodów, które skutkowałyby dezaktualizacją argumentacji przedstawianej w poprzednich postanowieniach o zastosowaniu i przedłużeniu stosowania tymczasowego aresztowania wobec K. Z.. Ponowna analiza zgromadzonego do tej pory materiału dowodowego w konfrontacji z zażaleniem obrońcy oskarżonego oraz zaskarżonym orzeczeniem, prowadzi do pełnego potwierdzenia ustaleń dokonanych w zaskarżonym postanowieniu.

Zauważenia przy tym wymaga, że celem postępowania incydentalnego w przedmiocie stosowania środków zapobiegawczych nie jest merytoryczna ocena dowodów zgromadzonych w sprawie i ustalenie czy oskarżony dopuścił się zarzucanych mu czynów, a jedynie rozważenie czy dowody te stwarzają stan prawdopodobieństwa, o jakim mowa w 249 § 1 k.p.k. (zob. postanowienie SN z 26.11.2003., WZ 59/03, Legalis 98416), gdyż w postępowaniu w przedmiocie każdego środka zapobiegawczego rola sądu ogranicza się do zweryfikowania istnienia ustawowych przesłanek stosowania tymczasowego aresztowania, a nie obejmuje badania sprawstwa oskarżonego, co jest domeną wyrokowania. W rozpoznawanym zakresie - a więc postępowaniu incydentalnym prowadzonym w trybie art. 263 § 3 k.p.k. w przedmiocie przedłużenia tymczasowego aresztowania wobec oskarżonego K. Z. - niedopuszczalne byłoby zatem rozstrzyganie, które z wymienionych najpierw w akcie oskarżenia, a następnie w postanowieniach sądowych o zastosowaniu i przedłużaniu aresztu, źródeł dowodowych są wiarygodne, a które godne wiary nie są (postanowienie SA w Krakowie z 09.08.2018., II AKz 405/18, KZS 2018/9/32).

Analiza akt sprawy Sądu Okręgowego w Krakowie, w sprawie VI K 242/21 prowadzi również do słuszności wniosku przyjętego w zaskarżonym postanowieniu, że w realiach rozpoznawanej sprawy nadal występują szczególne przesłanki

stosowania izolacji oskarżonego w ramach tymczasowego aresztowania, a przewidziane w art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. i art. 258 § 2 k.p.k. oraz w art. 263 § 3 k.p.k.

Zarzucając naruszenie art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. skarżący koncentruje się na twierdzeniu, że „Sąd I-instancji stwierdza obawę matactwa, ale nie odnosi jej do żadnych realnych czynności procesowych w ramach niniejszego postępowania - w takiej perspektywie Sąd I-instancji formalnie nie rozstrzyga więc o stosowaniu tymczasowego aresztowania dla ochrony niniejszego postępowania.” (s. 8 zażalenia), zapominając, że w sytuacji, gdy oskarżony zarzucane przestępstwa miał popełnić wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, to w razie znalezienia się na wolności mogliby uzgadniać wspólną wersję wydarzeń zmierzających do uniknięcia ewentualnej odpowiedzialności karnej, jaka im grozi. W tym kontekście skarżący powinien także pamiętać, że wykazanie realności obawy matactwa nie wymaga udowodnienia, iż takie działania były podejmowane czy też będą podejmowane w przyszłości, ponieważ obawa matactwa nie jest próbą nakłonienia do fałszywych zeznań czy też wyjaśnień, gdyż wówczas matactwo zostałoby już dokonane. Dla przyjęcia obawy matactwa nie jest nawet konieczne, aby podejrzany podjął już konkretne zachowania utrudniające postępowanie, ale w kontekście argumentacji podniesionej w zażaleniu warto odwołać się do utrwalonego w orzecznictwie poglądu, że obawa, o której mowa w dyspozycji art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k., co do zasady musi być uzasadniona konkretnymi okolicznościami wskazującymi na jej istnienie, a przede wszystkim wcześniejszym zachowaniem podejrzanego podjętym w tym właśnie celu, jak i zachowaniem innych osób (zob. postanowienie SN z 19.02.2021., I KZ 35/20, LEX 3137795). Tak właśnie jest w realiach rozpoznawanej sprawy, gdyż nie można utracić z pola widzenia, że gdyby K. Z. nie był aresztowany miałby możliwość kontaktu choćby z osobami wskazanymi w akcie oskarżenia, z którymi miał popełnić zarzucone mu przestępstwo, co rodzi obawę destabilizacji postępowania poprzez dokonanie uzgodnień co do przebiegu zdarzeń objętych zarzutem. Realność tej obawy zasadnie wywodzi Sąd Okręgowy z okoliczności, że częściowo wyjaśnieniom oskarżonego przeczą inne dowody.

Ponadto nie można zapominać, iż oskarżony może także bezprawnie utrudniać postępowanie z obawy przed grożącą mu karą, już tylko z uwagi na zarzucone zachowanie objęte normą art. 53 ust. 2 i art. 63 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 11§2 k.k. w zw. z art. 12§1 k.k. w sytuacji, gdy był uprzednio karany z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, a także społeczną szkodliwość przestępstwa i motyw działania - chęć łatwego uzyskania korzyści majątkowej. W konsekwencji, aresztowanie wobec K. Z. przedłużono nie tylko z tego względu, że oskarżony wcześniej podejmował próby bezprawnej ingerencji w jego bieg i tym samym postępowanie to utrudniał, ale także dlatego, aby nie miał szansy podjąć ponownie takich zachowań, to jest aby takim jego zachowaniem zapobiec w przyszłości i tym samym zabezpieczyć prawidłowy tok postępowania karnego (postanowienie SA w Krakowie z 29.12.2015., II AKz 658/15, LEX 2062875).

Kwestionując natomiast istnienie przesłanki z art. 258 § 2 k.p.k. obrońca oskarżonego podnosi w zażaleniu jedynie tyle, iż „(...) istnieje wyłącznie prawdopodobieństwo popełnienia przestępstwa opisanego w art. 63 ust. 3 u.p.n., a nie opisanego w art. 53 ust. 2 u.p.n. W konsekwencji opisaną wyżej argumentacją wykluczona jest możliwość przyjęcia, że zachodzi realna perspektywa wymierzenia oskarżonemu surowej kary (wyłącznie na podstawie art. 63 ust. 3 u.p.n.), co z kolei wyklucza możliwość odwoływania się do art. 258 § 2 k.p.k.” (s. 6 zażalenia). W kontekście przedstawionych przez obrońcę okoliczności trzeba więc w pierwszej kolejności odwołać się do wcześniejszych rozważań o zasadności przesłanki ogólnej z art. 249 § 1 k.p.k., a następnie podkreślić, że nie może budzić wątpliwości to, iż art. 258 § 2 k.p.k. stanowi samodzielną podstawę do stosowania tymczasowego aresztowania – oczywiście przy spełnieniu przesłanek wskazanych w art. 249 § 1 k.p.k. i art. 257 § 1 k.p.k. i przy braku przesłanek negatywnych określonych w art. 259 § 1 i 2 k.p.k. (postanowienie SA w Krakowie z 02.03.2018., II AKz 87/18 LEX 2453746). W treści art. 258 § 2 k.p.k. chodzi bowiem nie o samą surowość grożącej oskarżonemu kary lecz o wynikającą z niej obawę utrudniania postępowania celem uniknięcia czy odsunięcia w czasie odpowiedzialności karnej i konieczności odbycia kary. Z przepisu art. 258 § 2 k.p.k. wynika, że jeżeli oskarżonemu zarzuca się popełnienie zbrodni lub występku zagrożonego karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 8 lat, potrzeba zastosowania tymczasowego aresztowania w celu zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania może być uzasadniona grożącą oskarżonemu surową karą.

Nie można także zapominać, że w orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, iż obawa wynikająca z możliwości orzeczenia surowej kary pozbawienia wolności, jako samodzielna przesłanka stosowania aresztu, ma charakter

domniemania prawnego i nie jest konieczne dowodowe wykazywanie, aby podejrzany w przeszłości podejmował już działania destabilizujące tok postępowania. Stwierdziwszy zatem zagrożenie surową karą sąd może stosować środek zapobiegawczy nawet wówczas, gdy z materiału dowodowego nie wynika, by podejrzany podejmował jakiegokolwiek próby destabilizowania toku postępowania, czy to poprzez próby mactwa czy ukrywania się lub ucieczki. Źródłem obaw w tym zakresie jest bowiem wyłącznie groźba wymierzenia surowej kary (postanowienie SN z 26.02.2019., II KK 178/18, Legalis 1879491). Wymaga podkreślenia w tym miejscu, że i orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (dalej ETPC) dopuszcza pozbawienie wolności człowieka tylko i wyłącznie na podstawie pozytywnej przesłanki szczególnej z art. 258 § 2 k.p.k., jako samoistnej podstawy izolacji oskarżonego w warunkach tymczasowego aresztowania, stwierdzając nawet, że surowość wyroku, jaki może zapasć w przyszłości i związany z nim ciężar gatunkowy stawianych zarzutów daje organom krajowym uzasadnioną podstawę do przyjęcia ryzyka ucieczki, a nawet popełnienia ponownego przestępstwa. ETPC orzekł tak w sprawach przeciwko Polsce (skarga 44722/98 i skarga 24205/06), na gruncie art. 5 ust. 3 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm. - dalej EKPC). Nie ma więc wątpliwości, iż na gruncie prawa międzynarodowego praw człowieka ETPC akceptuje funkcjonowanie szczególnego domniemania wynikającego z prognozowanej kary w kontekście ciężaru zarzutów.

W kontekście wykazania istnienia przesłanki z art. 263 § 3 k.p.k. i zarzutu skarżącego, iż „Sąd I-instancji nie odnosi się do realnych czynności procesowych w toku niniejszego postępowania z udziałem wskazanych wyżej osób, lecz po prostu uzasadnia stosowanie tymczasowego aresztowania poprzez sam fakt, że w innym powiązonym postępowaniu istnieją osoby które nie zostały jeszcze przesłuchane.” (s. 8 zażalenia), niezbędne jest podkreślenie, że ustawodawca nie formułując definicji pojęcia „szczególnych okoliczności sprawy” w kontekście czynności dowodowych wymagających realizacji w toku postępowania, nie pozostawia wątpliwości, iż takimi właściwościami ma się charakteryzować konkretna sprawa, jako zespół wymagających przeprowadzenia czynności procesowych warunkujących ujawnienie wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia końcowego w rozpoznawanej sprawie. Oznacza to, że szczególna okoliczność w związku z którą nie można było dotychczas ukończyć postępowania karnego może być uwarunkowana różnymi wyjątkowymi trudnościami proceduralnymi, a więc także w zakresie techniczno - kryminalistycznej rekonstrukcji konkretnego zdarzenia stanowiącego przedmiot postępowania, w związku z wielością i treściową różnorodnością gromadzonego materiału dowodowego. Pojęcie to odnosi się do takiego głównie układu procesowego, w którym ponadstandardowy stopień skomplikowania procesu poznawczego determinowany jest dużą liczbą złożonych czynności dowodowych wymagających realizacji poprzez czasochłonne działania wykrywczcze i badawcze, a nadto poprzez konieczność równoczesnego gromadzenia materiału dowodowego. Nie powinno więc budzić wątpliwości, że przedmiotowa sprawa należy bez wątpienia do spraw trudnych i obszernych dowodowo o wciąż uzupełnianym materiale dowodowym. Taki właśnie charakter sprawy oraz pozostałe do wykonania, a zarazem niezbędne, czynności dowodowe determinują potrzebę dalszego zabezpieczenia procesu karnego przed utrudnianiem jego przebiegu poprzez stosowanie tymczasowego aresztowania wobec oskarżonego K. Z., w rozumieniu art. 263 § 3 k.p.k.

Mając powyższe ustalenia i rozważania na uwadze, a zwłaszcza uwzględniając intensywność obaw wskazanych powyżej, oczywistym jest, że tok postępowania karnego, toczącego się w niniejszej sprawie, musi być na etapie postępowania jurysdykcyjnego skutecznie zabezpieczony i - uwzględniając charakter oraz intensywność opisanych powyżej obaw - tylko dalsze tymczasowe aresztowanie K. Z. jest w stanie sprostać tym wymogom. Żaden inny środek zapobiegawczy o charakterze nieizolacyjnym nie jest w stanie zapewnić prawidłowego toku prowadzonego postępowania. A zatem w niniejszej sprawie nie doszło do naruszenia dyspozycji art. 257 k.p.k., który zawiera tzw. dyrektywę adaptacji środka zapobiegawczego do sytuacji procesowej oskarżonego, wyrażającą się w nakazie dokonywania przez sąd oceny potrzeby oraz celowości utrzymywania środka zapobiegawczego oraz uchylenia lub zmiany tego środka w chwili, gdy ustaną przyczyny jego zastosowania (J. Kosonoga, Dyrektywa adaptacji środka zapobiegawczego do sytuacji procesowej, Prokuratura i Prawo 2003/12, s. 64-72; J. Skorupka (w:) Kodeks postępowania karnego. Komentarz, red. J. Skorupka, 2016, s. 570). Oczywistym jest przecież, że z punktu widzenia normatywnego i faktycznego, organ procesowy ma obowiązek ciągłego kontrolowania zasadności stosowania środka zapobiegawczego i gdy tylko dojdzie do wniosku, że jego utrzymywanie jest nieuzasadnione, jest zobligowany do

jego uchylenia lub zmiany. Tak więc w realiach rozpoznawanej sprawy istnienie w momencie podejmowania decyzji procesowej o przedłużeniu tymczasowego aresztowania przesłanek do dalszego stosowania tego najostrzejszego środka zapobiegawczego nie oznacza bowiem zwolnienia Sądu Okręgowego od obowiązku ciągłej kontroli zasadności stosowania tego środka (zob. wyrok SN z 24.01.2007., II KK 152/06, LEX 249199).

Na zakończenie trzeba wskazać, że brak jest w sytuacji procesowej oskarżonego K. Z. negatywnych przesłanek stosowania tymczasowego aresztowania określonych w art. 259 § 1 i § 2 k.p.k. Brak jest bowiem podstaw faktycznych do twierdzenia, że izolacja oskarżonego w warunkach tymczasowego aresztowania stwarza realne zagrożenia dla jego życia i zdrowia. W konsekwencji, zarówno sytuacja osobista, jak i procesowa oskarżonego, nie stanowi poważnego niebezpieczeństwa dla jego zdrowia lub życia (argument z art. 259 § 1 pkt 1 k.p.k.), ani też nie niesie ze sobą wyjątkowo ciężkich skutków dla niego lub jego najbliższej rodziny (argument z art. 259 § 1 pkt 2 k.p.k.). Nie można przy tym zapominać, iż uchylenie tymczasowego aresztowania nie może nastąpić w każdym wypadku wystąpienia skutków niekorzystnych dla aresztowanego lub jego najbliższych, ale tylko wtedy gdy skutki te są wyjątkowo ciężkie, a fakty je uzasadniające są wykazane, przy czym wykazanie ich obciąża stronę, która domaga się ich zastosowania i w konsekwencji to na oskarżonym lub na jego obrońcy ciąży obowiązek przedstawienia i udowodnienia okoliczności w tej materii. Nie jest bowiem rzeczą sądu procedującego w kwestii incydentalnej, a dotyczącej stosowania środków zapobiegawczych, stałe kontrolowanie sytuacji rodzinnej oskarżonego (por. postanowienie SA w Katowicach z 29.02.2012., II AKz 123/12, Legalis 486834).

Z tych wszystkich względów i na mocy powołanych przepisów Sąd Apelacyjny orzekł, jak w części dyspozytywnej postanowienia.

SSA Lucyna Juszczyk SSA Tomasz Szymański SSO del. Robert Pelewicz